

การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้
คณิตศาสตร์โรงเรียนบ้านขัวแคว์ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0
ในสถานการณ์โควิด-19

The Development of Strategic Administration of School Curriculum
for Mathematics of BanKurekrae School Learning Area under
Thailand Education 4.0 of School In the situation of COVID-19

วันที่รับบทความ: 11 มิ.ย. 65

วันที่แก้ไขบทความ: 29 พ.ย. 65

วันที่ตอบรับ: 10 ธ.ค. 65

นุชนารถ แสนศรี¹

Nuchanart Sansri¹

ประเวศ เวชชะ²

Prawet Wetcha²

สุวดี อุปปินใจ³

Suwadee Ouppinjai³

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2563)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, (2020).

² รองศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Associate Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, (Advisor)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Assistan Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, (Co Advisor)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านจัวแคว่ ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ประเภทการวิจัยสองเฟส (Two-Phase Research)

ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ลดลงในทุกปี กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรอยู่ในระดับดีมากและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับดีมาก มีเหตุปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่สนับสนุนและกระตุ้นทำให้ได้ยุทธศาสตร์การบริหารจาก การวิเคราะห์สภาวะการณ์ภายนอก และสภาวะการณ์ภายในของการบริหารจัดการหลักสูตร การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการ ให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์และนโยบายการศึกษาไทย 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 ภายใต้แนวคิดการบริหารแบบสมดุล Balanced Scorecard ทั้ง 4 ด้านได้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ประเด็น ได้แก่ ประสิทธิภาพ คุณภาพการให้บริการ ประสิทธิภาพกระบวนการภายในและการพัฒนาองค์กร และบุคลากร

คำสำคัญ : การพัฒนายุทธศาสตร์ การบริหารจัดการหลักสูตร สถานการณ์โควิด-19

Abstract

This research The objective is to develop a strategy for the management of the curriculum for mathematics learning subject groups. that is consistent with study 4.0 in the situation of COVID- 19. To develop a strategy for the management of the mathematics curriculum at Ban Khua Krae School. That is consistent with Study 4.0 in the Covid-19

Situation Use participatory action research (Participatory Action Research) using mixed research (Mixed Method Research) type of research (Two-Phase Research)

The results showed that The quality of learners in terms of learning achievement and desirable characteristics declined every year. The course management process was at a very good level and the student-centered teaching and learning management was at a very good level. There are internal and external factors that support and hold back the management strategy from external situation analysis and internal circumstances of course management Determining vision, mission, objectives, strategic issues project plan To be consistent with the situation and policy of Thai education 4.0 in the situation of COVID-19 Under the concept of balanced management, all 4 areas of Balanced Scorecard can be formed into 4 strategic issues, namely effectiveness, service quality, and efficiency. internal process efficiency and organizational and personnel development

Keywords: Strategy Development, Course Management, Covid-19 Situation

บทนำ

การพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคน และสังคม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และเหมาะสมกับผู้เรียน มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของคนไทยเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบในการสร้างคนไทย 4.0 จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนของครูโดยการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน ในสถานการณ์การระบาดของเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19)

การบริหารหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ให้สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 เป็นสิ่งที่ต้องมียุทธศาสตร์ที่เหมาะสมสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการจัดหลักสูตรการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ต้องมีการเปลี่ยนแปลงปรับตัวเพื่อให้สามารถดำเนินการในสถานการณ์โควิด-19 และยังสอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ซึ่งในคณิตศาสตร์นับเป็นหนึ่งวิชาที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และควรมียุทธศาสตร์ในการจัดการหลักสูตรในรายวิชาคณิตศาสตร์ให้สามารถดำเนินต่อไปได้โดยการเปลี่ยนแปลงต่างๆ การบริหารจัดการหลักสูตร ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 ถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา (จิณฉัตร ปะโคทอง, 2559) เพื่อให้นักเรียนทุกคนไม่หยุดการเรียนรู้ ความทันสมัยในงานวิชาการของสถานศึกษา ทุกระดับทุกประเภท จะได้รับการยอมรับได้ ก็ต่อเมื่อนักเรียนในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาได้มีความตระหนักร่วมกัน ว่ายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง ด้วยยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เพื่อนำการจัดการศึกษาไปสู่สภาพลัทธิใหม่ก้าวสู่วิสัยทัศน์ที่ต้องการในอนาคต ของการจัดการศึกษา ทุกยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นเป็นปัจจัยที่ชี้อนาคต ของการจัดการเรียนรู้

โรงเรียนบ้านข้าวแคร่ เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการบริหารโดยใช้แนวคิดกรมการบริหารเชิงระบบ ที่เรียกว่า “ระบบการบริหารเชิงซ้อนแบบมีส่วนร่วมเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์และการเปิดโอกาสทางการศึกษา” โดยมีพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีการบริหารเชิงระบบ (System Approach) บรูณาการร่วมกับทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation management) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ พัฒนาผู้เรียนสู่สังคมอนาคตที่ยั่งยืน โดยผ่านกระบวนการบริหารแบบการมีส่วนร่วม ในภาวะวิกฤตโรคระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) เพื่อนำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการหลักสูตรและยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนการศึกษาให้ดำเนินต่อไปและสามารถพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของโรงเรียนบ้านขัวแคร่ ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 ที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้อง กับสภาพการจัดการสถานศึกษาและเหตุปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด 19 และสภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในสถานการณ์โควิด-19 ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 มาเป็นยุทธศาสตร์การบริหารงานและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ ไปเป็นแนวทางในการเสนอแนะการกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โรงเรียนบ้านขัวแคร่ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19

ประโยชน์ของการศึกษา

1. ด้านความรู้ ผลจากการวิจัยทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ ที่เกี่ยวกับสภาพการบริหารและเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของการบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์นอกจากนี้ยังทำให้เห็นภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหาร รวมถึงยุทธศาสตร์ในการบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โรงเรียนบ้านขัวแคร่ ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีในปัจจุบันและในอนาคต
2. ด้านนำไปใช้ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ ครู ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนบ้านขัวแคร่ เพื่อนำไปใช้ใน

การวางแผนงานขององค์กร วางโครงสร้างการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีความเหมาะสม เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ตลอดจนสามารถควบคุมการบริหารจัดการ และพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ให้บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 สภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อยุทธศาสตร์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 ได้แก่ เหตุปัจจัยสนับสนุนและเหตุปัจจัยขัดขวาง

1.3 ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของยุทธศาสตร์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19

1.4 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19

2. ขอบเขตแหล่งข้อมูล

2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ เอกสารแบบประเมินตนเอง (SAR) และ แบบสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของโรงเรียนบ้านจัวแคว่ แบบสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หนังสือ ตำรา บทความและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในสถานการณ์โควิด-19 ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 4.0 หรือในช่วงศตวรรษที่ 21

2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ครู บุคลากรทางการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการศึกษการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โรงเรียนบ้านจัวแคว์ ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 ที่ส่งผลต่อคุณภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โรงเรียนบ้านจัวแคว์ โดยผู้วิจัยได้ออกแบบการศึกษาสภาพและเหตุปัจจัยโดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมประเภทออกแบบตามลำดับต่อเนื่องเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design) (ประเวศ เวชชะ, 2561 : 264) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านจัวแคว์ แบบสอบถามการวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การสนับสนุนการใช้ หลักสูตรกรณีพิเศษกับติดตามการใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เหตุปัจจัยสำคัญใดที่ส่งผลต่อคุณภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรใช้การเลือกแบบเจาะจง ซึ่งแบบสอบถามนี้ มีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอรูปแบบการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามช่วงการแปลความหมายของคะแนนจากมากไปหาน้อยในการการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ จำนวน 6 คน ครูวิชาการจำนวน 1 คน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจำนวน 1 คน นำผลการสัมภาษณ์ มาสังเคราะห์นำผลการสัมภาษณ์ มาสังเคราะห์ เพื่อสรุปหาเหตุปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของโรงเรียนบ้านจัวแคว์ โดยนำมาจัดทำเป็นแผนภูมิก้างปลาและสรุปเป็นแผนภูมิก้างปลา (Casual Factor Tree Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการและยุทธศาสตร์บริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ของโรงเรียนบ้านจัวแคว์ ในสถานการณ์โควิด-19 ผู้วิจัยได้ออกแบบการศึกษาสภาพและเหตุปัจจัยโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ใช้การประชุมปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมและสร้างสรรค์ AIC (Appreciation - Influence - Control) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หัวหน้าฝ่าย วิชาการ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดยการจัดประชุมเชิง

ปฏิบัติการ ตามแผนกิจกรรมที่วางไว้ เพื่อร่วมกันสรุปเป็นกลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ของโรงเรียนบ้านจัวแคว ใน สถานการณ์โควิด-19 และนำผลการประชุมเชิงปฏิบัติการมาสังเคราะห์ เพื่อสรุปหาแนวทาง ของการบริหารยุทธศาสตร์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่ สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ของโรงเรียนบ้านจัวแคว ในสถานการณ์โควิด-19

สรุปผลการวิจัย

เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์โรงเรียนบ้านจัวแคว ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 พบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการหลักสูตร สภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่ม สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของโรงเรียนแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่ามี ผลคะแนนผลสัมฤทธิ์และ ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ โดยภาพรวม ได้ลดลง อย่างต่อเนื่องทุกปี ดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561-2563

ระดับชั้น	ร้อยละของคะแนน			รวมร้อยละ
	ปีการศึกษา	ปีการศึกษา	ปีการศึกษา	
	2561	2562	2563	
ประถมศึกษาปีที่ 4	72.73	70.46	45.46	62.88
ประถมศึกษาปีที่ 5	84.62	71.54	61.54	72.57
ประถมศึกษาปีที่ 6	76.67	73.67	66.67	72.34
ภาพรวม	78.01	71.89	57.89	69.26

ตารางที่ 2 แสดงคะแนนเฉลี่ยร้อยละคุณลักษณะอันพึงประสงค์วิชาคณิตศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2561 - ปีการศึกษา 2563

ข้อ	คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ร้อยละของคะแนน			รวมร้อยละ
		ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563	
1	รักชาติ ศาสน์	95.24	90.48	88.51	91.41
2	ซื่อสัตย์ สุจริต	89.51	89.45	85.72	88.23
3	มีวินัย	91.95	87.02	85.40	88.12
4	ใฝ่เรียนรู้	73.12	70.94	69.51	71.19
5	อยู่อย่างพอเพียง	92.52	90.13	86.67	89.77
6	มุ่งมั่นในการทำงาน	87.32	86.75	71.73	81.93
7	รักความเป็นไทย	98.71	96.67	88.91	94.76
8	มีจิตสาธารณะ	92.54	91.76	87.91	90.74
ภาพรวม		90.52	90.11	87.90	83.05

1.2 ด้านกระบวนการบริหารและจัดการหลักสูตร การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของโรงเรียนแบ่งออกเป็น 5 ด้าน พบว่า มีแนวโน้มอยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก

1.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ระดับคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากทุกข้อ

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผลการบริหารจัดการหลักสูตรแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

2.1 เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน จากการศึกษาพบว่า เหตุปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียนทั้งเหตุปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนต่อคุณภาพผู้เรียนคือครูดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิดในเรื่อง การสอนเสริม ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาผู้เรียน มีเหตุปัจจัยภายนอกที่ถูกรังคือผู้เรียนและผู้ปกครองส่วนมากเป็น

ชาวพม่า สถานการณ์โควิด-19 ที่ทำให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามปกติ เด็กไม่มีอินเทอร์เน็ตครบทุกคน มีเหตุปัจจัยภายในที่สนับสนุนต่อคุณภาพผู้เรียนนั้นคือครูวุฒิ การศึกษาตรงหรือประสบการณ์ในรายวิชาคณิตศาสตร์ มีการจัดสรรงบประมาณในการบริการชั้นเรียน มีวัสดุในการจัดกิจกรรม ผู้บริหารให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนและมีเหตุปัจจัยภายในที่จุดรั้งต่อคุณภาพผู้เรียนคือ บุคลากรครูมีภาระงานอื่นๆ เข้ามา บุคลากรขาดการพัฒนาทักษะที่จะเป็นในสถานการณ์ โควิด-19 การเรียนการสอนออนไลน์ เป็นเรื่องใหม่สำหรับครูงบประมาณที่ได้รับมีจำกัด

2.2 เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตร จากการศึกษา พบว่า เหตุปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาให้การสนับสนุนและชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ช่วยในการสนับสนุนการบริหารจัดการหลักสูตรซึ่งมีเหตุปัจจัยภายนอกที่จุดรั้งต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตรคือเครือข่ายการพัฒนาหลักสูตรรวมถึงสถานการณ์โควิด-19 และผู้ปกครองมีฐานะยากจนนอกจากนั้นเหตุปัจจัยภายในที่สนับสนุนการบริหารและการจัดการหลักสูตรคือผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ครูใช้หลักสูตรได้เหมาะสมและมีการนิเทศติดตาม ครูทำแผนการประเมินการใช้หลักสูตร มีวัสดุ อุปกรณ์ในการใช้งาน มีคณะทำงานจากบุคคลหลายฝ่ายและผู้บริหารส่งเสริมครูเข้ารับการพัฒนาตนเอง จัดทำรายงานการประเมินหลักสูตรและมีการประเมินติดตามเป็นระยะ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณพัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอและมีเหตุปัจจัยภายในที่จุดรั้งต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตรได้แก่ครูขาดความเชี่ยวชาญในการทำหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์บางส่วนชำรุดใช้งานไม่ได้ เอกสารหลักฐานไม่มีความสม่ำเสมอ การนิเทศหลักสูตรไม่ต่อเนื่อง งบประมาณไม่เพียงพอการเรียนการสอนออนไลน์

2.3 เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการศึกษา พบว่า มีเหตุปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนและจุดรั้งต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ ผู้ปกครองสร้างการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน ได้รับอิสรภาพในการเรียนรู้มากขึ้น สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนและ

มีเหตุปัจจัยภายนอกที่กระตุ้นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้เรียนใช้ Social Media ในการเล่นเกมมากเกินไปและสถานการณ์โควิด -19 ที่ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามวิถีปกติโดยเหตุปัจจัยภายใน มีเหตุปัจจัยภายในที่สนับสนุนต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ครูใช้ ICT และจัดการเรียนได้ มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในห้องเรียน จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ มีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน มีการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์บางส่วน ขาดไม่ได้และมีเหตุปัจจัยภายในที่กระตุ้นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยครูจัดกิจกรรมไม่ครอบคลุมขาดการประเมินนักเรียนอย่างหลากหลาย งบประมาณไม่เพียงพอ การเรียนการสอนออนไลน์ที่มีปัจจัยสนับสนุนไม่เพียงพอ

3. ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ ของการบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของโรงเรียนบ้านข้าวแครงในสถานการณ์โควิด-19 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

3.1 คุณภาพของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้ผู้เรียนมีผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่สูงขึ้น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับ ดี ขึ้นไป

3.2 กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ของโรงเรียนบ้านข้าวแครงในสถานการณ์โควิด-19 ประกอบด้วยการวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การสนับสนุนการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรและการประเมินการใช้หลักสูตรหลักสูตร มี การวางแผนการใช้หลักสูตร สถานศึกษาต้องมีการวางแผนจัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ และสถานศึกษาต้องมีการวางแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นำหลักสูตรไปใช้สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร สถานศึกษา ให้กับครูผู้สอนและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การสนับสนุนการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา สนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรทางการศึกษาสถานศึกษา เพื่อให้ผู้นำหลักสูตรไปใช้อย่างมี

ประสิทธิภาพ มีการกำหนดนโยบาย กฎเกณฑ์ หรือทิศทางการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบทบทวน คุณภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้มีการจัดทำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้ในการประเมิน กำกับติดตามการใช้ หลักสูตร และนำข้อมูลมาจัดกระทำเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน หรือข้อมูลที่เป็นอยู่ในสภาพ ปัจจุบัน เพื่อที่จะได้นำไปใช้ปรับปรุงในอนาคตต่อไป

3.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการชั้นเรียน เชิงบวก ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และใช้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

4. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการหลักสูตรการบริหารจัดการหลักสูตร มีสาระ ดังนี้

4.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดวิสัยทัศน์ การบริหารและการจัดการ หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของ การกำหนดวิสัยทัศน์ ดังนี้

4.1.1 ประเมินสภาพการณ์ 1. ภายนอก พบว่าการประเมินสภาพการณ์ ภายนอก ซึ่งประกอบด้วย 1. P – Politic (การเมือง) 2. E – Economic (เศรษฐกิจ) 3. S – Social (สังคม) 4. T – Technology (เทคโนโลยี) การเปลี่ยนผู้บริหาร ทำให้นโยบายเป็นไปไม่ต่อเนื่อง และการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม การจัดสรรงบประมาณนั้นยังไม่ทั่วถึงสถานศึกษา ได้รับ งบประมาณที่ล่าช้า สภาพสังคมนั้นในพื้นที่เขตบริหารของสถานศึกษา เป็นชุมชนที่สงบสุข ผู้นำชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษา ทำให้นักเรียนต้องอาศัยอยู่กับญาติ ปู่ ย่า ตา ยาย ทำให้ไม่มีเวลาดูแลเท่าที่ควรได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยี เช่น อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อ DLTV แต่ก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ตลอดจนถึงความก้าวหน้า ของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว 2. การประเมินสภาพการณ์ภายใน จากการ ประเมินการประเมินสภาพการณ์ภายใน ประกอบไปด้วย 1. Strategy (กลยุทธ์) 2. Structure

(โครงสร้าง) 3. Style (รูปแบบ) 4. System (ระบบ) 5. Staff (บุคคล) 6. Skill (ทักษะ) 7. Shared Value (ค่านิยม) พบว่า สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายหลักสูตรพัฒนา ต่อเนื่องตามสถานการณ์และนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งขาดการนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่อง แบ่งหน้าที่รับผิดชอบแต่ละฝ่ายยังไม่ชัดเจนบางคนภาระงานมากบางคนภาระงานน้อย บุคลากรบางส่วนไม่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ไม่มีการนิเทศ กำกับติดตาม การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีการติดตามงานหรือความก้าวหน้าของงานอย่างต่อเนื่อง ครูบุคลากรทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมีการสร้างเครือข่ายร่วมกับกลุ่มโรงเรียน แต่ยังขาดการปฏิบัติงานตามระเบียบ การใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีซึ่งไม่คุ้มค่าไม่เต็มตามศักยภาพ และไม่เพียงพอต่อจำนวนบุคลากร และส่วนหนึ่งขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียน การสอนเนื่องจากอายุงานน้อยและการกระจายงานไม่เท่ากัน ความชำนาญด้านเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน และครูบางส่วนปฏิบัติหน้าที่ยังไม่เต็มตาม ศักยภาพอันเนื่องจากขาดความรู้ความสามารถเฉพาะทาง

4.1.2 ทบทวนวิสัยทัศน์เดิม พบว่า การทบทวนวิสัยทัศน์ทำให้ทราบ ถึงผลของการทบทวนว่าสอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 กับสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลให้ผู้เรียนไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตาม ศักยภาพและหลากหลายในสถานการณ์โควิด-19 การบริหารจัดการหลักสูตรคณิตศาสตร์ พบว่า ต้องให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด 19 การกำหนดวิสัยทัศน์ใหม่ ให้ความสำคัญ สอดคล้องกับสภาวะการณ์ภายนอก สภาวะการณ์ภายในและบริบทของสถานศึกษาตลอดจน สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน อย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ

4.2 การกำหนดพันธกิจ ประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีครูและบุคลากรทาง การศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้คณิตศาสตร์ 3) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 4) คณะครูกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ตามขั้นตอน ของการกำหนดพันธกิจเพื่อให้ซึ่งบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ พบว่า ทำให้ทราบถึงผลของ การทบทวนว่าสอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ที่สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด และ ขับเคลื่อนให้บรรลุวิสัยทัศน์การบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้

คณิตศาสตร์ อย่างหลากหลายสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาไทย 4.0 ในสถานการณ์ โควิด-19

4.3 พันธกิจการบริหารจัดการหลักสูตร จากการดำเนินการวิจัย พบว่า การกำหนดพันธกิจในการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของกลุ่มสาระ การเรียนรู้คณิตศาสตร์ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การบริหารและการจัดการหลักสูตร สามารถ ขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

4.4 การกำหนดจุดมุ่งหมาย

4.4.1 ทบทวนจุดประสงค์เดิมจากการดำเนินการวิจัย พบว่า การทบทวน จุดประสงค์เดิม พบว่า จุดประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระ การเรียนรู้คณิตศาสตร์ ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการบริหารและการจัดการหลักสูตร และ ไม่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด

4.4.2 จุดประสงค์การบริหารและการจัดการหลักสูตรคณิตศาสตร์จาก การดำเนินการวิจัย การกำหนดจุดประสงค์การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ทำให้การดำเนินงาน การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สามารถ ขับเคลื่อนไปข้างหน้าตามนโยบายของรัฐบาลและจุดหมายของหลักสูตร

4.5 การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งสามารถสรุปความเชื่อมโยงประเด็น ยุทธศาสตร์ตามขั้นตอนการศึกษาสภาพ เหตุปัจจัยและสภาพที่พึงประสงค์ หลังจาก ผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มร่วมกันกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์แล้วได้พิจารณาโครงการที่ รองรับประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อนำสู่การปฏิบัติมากำหนดองค์ประกอบของยุทธศาสตร์ตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบของยุทธศาสตร์ตามแนวทาง (Balance Scorecard : BSC) ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ (Objective) ตัวชี้วัด (Measurement) เป้าหมาย (Target) โครงการ (Initiative) พบว่า

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์ด้านประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 3 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการขยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

2)โครงการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และคิดอย่างเป็นระบบ 3) โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพการให้บริการประกอบด้วย 9โครงการ ได้แก่ 1) โครงการ DLTV 2) โครงการส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active learning 3) โครงการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และคิดอย่างเป็นระบบ 4) โครงการส่งเสริมสุขภาพและดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน 6) โครงการพัฒนาพ่อแม่ผู้ปกครอง 7) โครงการปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 8) โครงการส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 9)โครงการพัฒนาครู

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านประสิทธิภาพกระบวนการภายใน ประกอบด้วย 7 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ที่โรงเรียนบ้านจัวให้รองรับกับสถานการณ์โควิด-19 2) โครงการศึกษาดูงาน 3) โครงการห้องเรียน 4) มวลชนสัมพันธ์บริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม

ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 4 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร ประกอบด้วย 6 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการพัฒนาครู 2) โครงการพัฒนาวิชาการ 3) โครงการชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) โครงการพัฒนาระบบ ICT เพื่อการเรียนรู้การสอน 5) โครงการส่งเสริมวินัยกรรมการสอนครู 6) โครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ยั่งยืน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านจัวแคร์ ในสถานการณ์โควิด –19 เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โรงเรียนบ้านจัวแคร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 พบว่า

1. สภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

1.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ซึ่งมีแนวโน้มค่าเฉลี่ยร้อยละลดลงทุกปีการศึกษา เนื่องจาก ความรู้พื้นฐานความรู้ของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับ ประเวศ เวงชะ (2561 : 400 –402) กล่าวว่า หลักการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพควรมีหลักการบริหารจัดการหลักสูตร ควรมีหลักความพร้อม การวิเคราะห์ผู้เรียนว่ามีความพร้อมเกี่ยวกับหลักความรู้ทักษะพื้นฐานพร้อมที่จะเรียนรู้เรื่องไหนในหลักสูตร โดยมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน

1.2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร และการสนับสนุนการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในหัวข้อที่เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหารครูและบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากขาดการวางแผนพัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ รังสันต์ โขศรีคุณ (2556 : 86) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารหลักสูตร ในด้านการจัดทำและการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา จากข้อค้นพบจากงานวิจัย มีข้อเสนอแนะ การใช้หลักสูตรมีการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาในระดับจังหวัด เพื่อดำเนินการตามความต้องการเป็นการประหยัดงบประมาณ เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เข้ารับการอบรม สถานศึกษาควรมีการร่วมกันจัดทำหลักสูตร โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มสาระให้คำแนะนำ และนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดีมาก กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สามารถนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ

ใช้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ระดับคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพนั้นจะต้องให้มีความสมดุลระหว่างสาระด้านความรู้ทักษะและกระบวนการควบคู่ไปกับคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวุฒิภาวะของผู้เรียน

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จากการศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยนำเสนอในรูปแบบแผนภูมิแกงปลา และสังเคราะห์เป็นความเรียงตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู บุคลากรส่วนใหญ่ในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เต็มตามศักยภาพ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนและสถานการณ์โควิด-19 ยังทำให้ต้องมีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ นายกันตพัฒน์ มณฑา (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจากตัวแปรด้านครู รองลงมาคือ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านผู้บริหาร ด้านการจัดการเรียนรู้และการวิจัยด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของชุมชน โดยมีอิทธิพลทางบวก และโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และสามารถอธิบายคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ได้ผลการวิจัยได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านความเหมาะสมที่ระดับมากที่สุด ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์ที่ระดับมากที่สุดทั้งสองด้าน

3. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านจัวแควในสถานการณ์โควิด-19

3.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนผู้เรียนมีผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่สูงขึ้น ควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล สามารถอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น และสามารถแก้โจทย์ปัญหาได้ มีความสามารถคิดค้นนวัตกรรมสิ่งใหม่ๆ ได้ใช้สื่อเทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล หรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ มีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับดี ขึ้นไป ตามที่สถานศึกษากำหนดตลอดจน สามารถนำความรู้ในทางคณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2559 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ที่ได้กล่าวว่าลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้นั้นมีลักษณะสำคัญ 7 ประการคือ 1) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่วนร่วม 2) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะทำให้นักเรียนได้รับทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 คือทักษะการคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหาการคิดสร้างสรรค์การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันเป็นทีมการมีภาวะผู้นำการสื่อสารการใช้ข้อมูลสารสนเทศการติดต่อสื่อสารทางไกลการใช้คอมพิวเตอร์และปัญญาประดิษฐ์การคิดคำนวณ 3) เป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการของการเรียนรู้โดยยึดปัญหาเป็นฐานเพื่อการนำไปปฏิบัติ ส่งเสริมการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาจัดกิจกรรมการทำโครงการและแก้ปัญหาโจทย์ในรูปแบบต่างๆ 4) ส่งเสริมให้ได้แสวงหาโอกาสนำไปสู่การออกแบบลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบจากห้องทดลองห้องปฏิบัติการจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนสถานประกอบการแปลงสาธิตโรงงานบริษัทธุรกิจของรัฐหรือของเอกชนเพื่อค้นหาคำตอบจากสถานที่และสถานประกอบการจริง 5) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ทำให้นักเรียนหรือครูค้นพบความรู้ใหม่สร้างสรรค์ความรู้ใหม่และสร้างนวัตกรรมใหม่ 6) การเรียนรู้ทั่วโลกและภูมิปัญญาหลักของไทยศึกษาทางเลือกของสังคมไทยและของโลกที่มีความหลากหลาย 7) เป็นกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย

3.2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของโรงเรียนบ้านจัวแควในสถานการณ์โควิด-19 ประกอบด้วย การวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การสนับสนุนการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรและการประเมินการใช้หลักสูตรหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน มีการปรับปรุงพัฒนาผลการใช้หลักสูตร หลังจากที่มีการนิเทศติดตาม อย่างเป็นระบบ ตลอดจนสร้างเครือข่ายการพัฒนาหลักสูตรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้มีหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับปฏิภาพ ธรรมการ (2561) ที่ทำการวิจัย เรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านม่วงชุม อำเภอฝางจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่า องค์ประกอบด้านหนึ่งของการบริหารจัดการหลักสูตร คือ สถานศึกษามีการวางแผนวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมาใช้ในการจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหาร ครูและบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีขอบข่ายงานบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งได้แก่ การวางแผนการจัดโครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ฝึกปฏิบัติจริง หน่วยการเรียนรู้วัดประเมินผล ได้แก่ การวัดและประเมินผลเกณฑ์จบการศึกษา และการวางแผนติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาหน่วยพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ใช้หลักสูตรสถานศึกษาและวิจัยติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาจะต้องมีความตระหนักในการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

3.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 การจัดการเรียนรู้เป็นแบบผสมผสานส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลนำไปสู่การลงมือปฏิบัติ ให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีสื่อการสอนการสอน ใช้สื่อเทคโนโลยี ที่เหมาะสม กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนรวมถึงจัดแหล่งเรียนรู้ มีการวัดประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นที่กำหนดหลักเหตุผลจนได้คำตอบที่

เหมาะสมหรือดีที่สุดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจประเมินหรือแก้ปัญหาต่างๆ การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) สอดคล้องกับ สโลน (Sloan Consortium Foundation, 2005) ที่กล่าวว่าการเรียนแบบผสมผสานที่เหมาะสมนั้นจะต้องพิจารณาจากสัดส่วนการนำเสนอเนื้อหาโดยผสมผสานวิธีออนไลน์และวิธีพบปะในชั้นเรียน การนำเสนอผ่านอินเทอร์เน็ตทั้งนี้การเรียนแบบผสมผสานนั้นจะเป็นการดึงคุณสมบัติเด่นของการเรียนในชั้นเรียนและการเรียนออนไลน์โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและคุณสมบัติของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านข้าวแครงในสถานการณ์โควิด-19

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรสร้างความตระหนักให้บุคลากรในการพัฒนาความรู้ ทักษะและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา และในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเช่น สถานการณ์โควิด-19 เป็นต้น

2. ควรใช้งบประมาณและปัจจัยอื่นๆ ที่จำเป็นสนับสนุนให้คุ้มค่าและเหมาะสมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนบ้านข้าวแครง

3. ควรจัดประชุม อบรมสัมมนา พัฒนาศักยภาพและครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรคณิตศาสตร์ในยุคเทคโนโลยียุค 4.0 ของโรงเรียนบ้านข้าวแครง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะศึกษารูปแบบการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน การบริหารจัดการหลักสูตรคณิตศาสตร์ และการจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของโรงเรียนบ้านข้าวแครง

2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะพัฒนา

บุคลากรในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในการจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และการนำหลักสูตรไปใช้

3. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์และส่งเสริมให้นักเทคโนโลยีมาพัฒนาสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *การบริหารจัดการหลักสูตร*. สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2564. จาก <https://www.egov.go.th/government-agency/54/>.

กันตพัฒน์ มณฑา. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสํานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร*. บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสยาม.

จิณณวัตร ปะโคทัง. (2559). *ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. อุบลราชธานี.

จิรศักดิ์ ทองปรีชา. (2563). การบริหารจัดการการเรียนการสอน ภายใต้สถานการณ์ COVID

- 19 ระดับมัธยมศึกษา พื้นที่โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เขตพระโขนง

กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2564. จาก

<http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/index.php/abstractData/viewIndex/323>

แดนมธุรส ปิ๋บ้านใหม่. (2564). การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียน

ห้วยเจริญวิทยา. (ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2561). การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทการจัดการศึกษาเพื่อ

การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์

ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์แจ้งวัฒนะ.

ปฎิภาณ ตระการ. (2561). การบริหารและการจัดการหลักสูตรที่สอดคล้องกับการศึกษา

ไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านม่วงชุม อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่. (การศึกษา

อิสระปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.

ประเวศ เวชชะ. (2562). เอกสารคำสอน การบริหารหลักสูตร การสอน การวัดและ

ประเมินผลการเรียนรู้. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย. หน้า 575.

ประเวศ เวชชะ. (2561). การบริหารหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.

(พิมพ์ครั้งที่ 4). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.

ไพฑูรย์ สีนารัตน์. (2559). การศึกษาไทย 4.0 ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิต

ภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

รังสันต์ โยศรีคุณ. (2556). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การ

บริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาอิสระ. บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัย

มหาเมฆราชวิทยาลัย.

โรงเรียนบ้านข้าวแคร่ (2563). รายงานการประเมินตนเอง (SAR) , แผนพัฒนาตนเองของ

โรงเรียนบ้านข้าวแคร่. เชียงราย.

โรงเรียนบ้านข้าวแคร่. (2564). *แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนบ้านข้าวแคร่ ประจำปีการศึกษา 2564*. เชียงราย.

โรงเรียนบ้านข้าวแคร่. (2564). *หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โรงเรียนบ้านข้าวแคร่*. เชียงราย

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2564. จาก

<http://www.bpp.mua.go.th/main/download/plan/EducationPlan12.pdf>

สุวดี อุปนิใจ. (2562). *การบริหารงบประมาณ การเงินและการบริหารทั่วไป*. (ครั้งที่ 3). เชียงราย : โรงพิมพ์ขอบพิมพ์จำกัด

Sloan Consortium Foundation. (2005). *Growing by degrees: Online education in the United States*. Accessed January 23. Available from http://www.sloan-c.org/resources/growing_by_degress.pdf.

